

Науково-методична робота

з

педагогічними працівниками

Головна мета методичної роботи - не лише надання реальної дієвої допомоги педагогічним кадрам у розвитку професійної майстерності, але й активізація творчого потенціалу кожного вчителя.

Пріоритетна науково-методична проблема, над якою повинні працювати методичні служби, - формування вчителя-дослідника, конкурентоспроможного фахівця з високим рівнем професіоналізму, методичної та загальної культури

Нормативно-законодавчі документи

- о Конституція України.
- о Закони України "Про освіту", "Про дошкільну освіту", "Про загальну середню освіту", "Про позашкільну освіту", "Про місцеве самоврядування".
- о Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності.
- о Положення про методичний кабінет середнього закладу освіти
- о Положення про районний (міський) методичний кабінет(центр).
- о Інші нормативно-правові документи, що регулюють діяльність навчальних закладів та установ;

*Пріоритетні принципи
організації діяльності методичного кабінету:*

- демократизму і гуманізму;
- рівності умов для кожного педагогічного працівника щодо повної реалізації його духовного, творчого та інтелектуального потенціалу;
- безперервності фахового вдосконалення;
- науковості, гнучкості і прогностичності;
- незалежності від політичних партій, громадських і релігійних організацій.

*Пріоритетні функції
організації діяльності методичного кабінету:*

- цільові (прогностична, компенсаторна, інформаційно-коригувальна);
- організаційні (трансформаційна, діагностична, моделююча, інформаційно-аналітична, організаційно-координувальна, соціальна);

Пріоритетні завдання науково-методичної роботи як структурної ланки системи післядипломної освіти:

- о модернізація форм, змісту і методів підготовки та розвитку професійної компетентності педагогічних працівників у міжкурсовий період, підготовка їх до роботи в сучасних умовах;
- о здійснення постійного моніторингу показників роботи педагогічних працівників для вчасного коригування та прийняття управлінських рішень щодо удосконалення їхньої діяльності;
- о здійснення моніторингу якості загальної середньої освіти, рівня навчальних досягнень учнів;
- о вивчення, узагальнення, пропаганда та впровадження педагогічного досвіду, наукових ідей, нових педагогічних технологій та методик;
- о залучення вчителів до інноваційної діяльності (дослідницька, експериментальна діяльність, апробація навчальної літератури тощо), створення баз даних;
- о організація співпраці з науковими установами, вищими навчальними закладами з питань підвищення кваліфікації та вдосконалення професійної майстерності педагогічних кадрів;
- о оптимізація системи підготовки вчителів до своєчасного виявлення, соціальної підтримки та створення умов для навчання і розвитку обдарованої молоді;
- о удосконалення підготовки вчителів до навчання та виховання дітей в умовах профільного навчання;
- о інформаційно-видавнича діяльність.

Перелік питань, які необхідно розглядати на засіданнях методичної ради

- підготовка вчителя як конкурентоспроможного фахівця в умовах формування нової освітньої парадигми;
- підготовка педагогічних працівників до роботи в умовах профільного навчання;
- інноваційна діяльність педагогічних працівників (упровадження нових педагогічних технологій, методик, інтерактивних форм роботи; апробація навчальної літератури; науково-дослідна, експериментальна робота тощо);
- педагогічний досвід та запровадження його у практику роботи;
- експертиза авторських програм курсів за вибором, спецкурсів, факультативів, гуртків, посібників тощо;
- ефективність використання комп'ютерної та медійної техніки;
- роль бібліотеки в інформаційно-методичному забезпеченні навчально-виховного процесу;

- реалізація науково-методичної проблемної теми тощо.

Обов'язки працівників методичної ради

- індивідуальне і групове консультування педагогів з актуальних проблем освітнього процесу;
- проведення моніторингових досліджень;
- експертиза освітніх проектів, рецензування, редагування методичних посібників, програм для викладання варіативних курсів;
- пошук, накопичення, систематизація інноваційних педагогічних технологій, методик, інтерактивних форм роботи тощо.

Проблеми, над вирішенням яких повинен працювати склад методичної ради

- о забезпечення відповідності структури методичної роботи кількісному і якісному складу педагогічних кадрів;
- о формування в педагогічних працівників інтересу до актуальних проблем психолого-педагогічної науки, педагогічного досвіду, збільшення кількості вчителів, що беруть участь у масових формах методичної роботи;
- о розвиток соціальної активності вчителів, рівня загальної і педагогічної культури;
- о забезпечення високої інформаційної насиченості змісту науково-методичної роботи, її відповідності поставленій меті й завданням;
- о використання оптимальних форм і методів методичної роботи з педагогічними кадрами, адекватних сучасним цілям і змісту науково-методичної роботи.

Індивідуальні форми науково-методичної роботи:

- стажування і наставництво;
- індивідуальні консультації;
- конкурси педагогічної майстерності "Вчитель року";
- самоосвіта, реалізація індивідуальної науково-методичної проблемної теми;
- творчі звіти вчителів, презентації тощо.

Групові форми науково-методичної роботи

- методичні об'єднання;
- кафедри вчителів-предметників;
- творчі групи;

- семінари;
- школи педагогічного досвіду;
- школи методичної майстерності;
- школи молодого вчителя (школи педагогічного зростання);
- майстер-класи;
- авторські школи;
- групові-консультації тощо.

Інноваційна модель організації науково-методичної роботи з педагогічними працівниками

Модуль 1.

Становлення педагогічного працівника (молоді педагоги - спеціалісти)

Наставництво і стажування

Школа молодого вчителя-предметника

Школа новопризначеного заступника директора

Школа новопризначеного директора

Школа резерву керівних кадрів

Школа новопризначеного методиста

Місячник "Ініціатива і творчість молодих"

Конкурс «Шукаємо молоді педагогічні таланти»

Модуль 2

Творче зростання педагогічного працівника
(спеціалісти II та I кваліфікаційної категорії)

Методичні об'єднання

Проблемні (теоретичні) семінари

Семінари-практикуми

Навчальні семінари

Комплексні семінари

Інструктивно-методичні наради

Творчі групи (динамічні, тимчасові тощо)

Методичні сесії

Модуль 3

Професійна майстерність педагогічного працівника

(спеціалісти вищої кваліфікаційної категорії)

Школа педагогічного досвіду

Школа методичної майстерності

Майстер-клас

Авторська школа

Опорний заклад

Творча спілка

Творча лабораторія

Клуби, вітальні, інші форми

Школа молодого вчителя

Умови створення; наявність більше трьох молодих педагогів, які мають педагогічний стаж роботи до трьох років. Створюється на базі навчального закладу, де працює досвідчений учитель із даного фаху, який має досвід наставницької роботи.

Мета школи; підвищення кваліфікації молодих учителів-спеціалістів, формування майстерності, творчої індивідуальності молодих педагогів, надання практичної допомоги з різних питань.

- о Мета школи першого року - допомога вчителю у розв'язанні конкретних умов щодо методики викладання, ознайомлення його із сучасними методиками та технологіями навчання, ППД, особливостями роботи з документацією ЗНЗ.
- о Мета школи другого-третього року - допомога вчителю у професійному становленні, вироблення власного стилю роботи, розвитку фахового потенціалу. На заняттях детально розглядаються інноваційні підходи до організації навчально-виховного процесу, способи використання нових педагогічних технологій.
- о Мета школи першого року: допомога вчителю у розв'язанні конкретних умов щодо методики викладання, ознайомлення його з сучасними методиками та технологіями навчання, перспективним педагогічним досвідом, особливостями роботи з документацією загальноосвітнього навчального закладу.

- о Мета школи другого року; допомога вчителю у професійному становленні, вироблення власного стилю роботи, вибір індивідуальної проблемної теми та планування роботи щодо її реалізації.
- о Мета школи третього року; розгляд інноваційних підходів до організації навчально-виховного процесу, способів використання нових освітніх технологій, продовження роботи над обраною проблемною темою.

Основні напрямки діяльності: _

- здійснення заходів щодо поглиблення педагогічних знань, методики викладання, вивчення нормативних та інструктивно-методичних матеріалів Міністерства освіти і науки України;
- поповнення знань із психології та методики, аналіз програмних документів із питань виховної роботи, формування у молодих учителів посадових умінь і навичок;
- поглиблення науково-теоретичної підготовки з предмета та методики його викладання;
- науково-методична робота з вивчення, узагальнення перспективного педагогічного досвіду, визначення шляхів творчого його використання;
- організація та методика проведення позакласної роботи з предмета тощо.

Основні форми роботи; бесіди, індивідуальні консультації, "круглі столи", дебати, відвідування уроків і позакласних заходів, які проводять керівники школи та досвідчені вчителі, моделювання уроків, виготовлення зразків дидактичних матеріалів, перегляд відеоуроків, виставки тощо.

Орієнтовні розділи плану роботи

- вступ (аналіз виконання плану роботи за минулий рік, мета, основні завдання);
- список слухачів (прізвище та ініціали; назва загальноосвітнього навчального закладу, у якому працює; стаж роботи; рік навчання; наставник);
- тематика засідань (кожне засідання має тему; використовуються різні форми роботи; наявний список рекомендованої літератури з теми засідання; рекомендації для самоосвіти у період між засіданнями).
- Керівник школи молодого вчителя складає план роботи на рік. Обговорюється і затверджується план на засіданні ради методичного кабінету. Періодичність засідань 3-6 разів упродовж року.

Орієнтовні питання, які розглядаються на засіданні:

- ведення шкільної документації (консультація);
- складання плану-конспекту уроку (практикум);
- моделювання структури уроку відповідно до обраного типу (ділова гра);
- упровадження у практику роботи нових педагогічних технологій та інновацій (дискусія-зустріч із педагогами-майстрами);
- нестандартні форми проведення уроків (ділова гра);
- методика організації індивідуальної роботи (тренінг);
- використання навчального кабінету в процесі підготовки і проведення уроку (фрагмент уроку);
- методика організації позакласної роботи з учнями (з обміну досвідом);
- розвиток пізнавальної діяльності учнів (методичний аукціон)

Стажування та наставництво.

- о Педагогічне шефство дає можливість управляти процесом професійного становлення молодого педагога, допомагає досвідченому вчителю працювати з молодими спеціалістами у тісному контакті, за якого передача останнім знань, умінь і навичок, розвиток їхніх професійних здібностей, набуття педагогічної майстерності є найбільш ефективним.
- о Загальне управління стажуванням молодих спеціалістів здійснює райметодкабінет, який складає і реалізує план організації допомоги та контролю за стажуванням молодих спеціалістів.
- о Як же організовується стажування молодих спеціалістів у ЗНЗ? Директор із числа досвідчених учителів призначає наставника. Наставник спільно із стажистом розробляє план роботи і подає його на затвердження директору чи заступнику директора. Під час складання розкладу уроків враховується необхідність взаємовідвідування уроків стажистом і наставником. Здійснюється внутрішкільний контроль за діяльністю наставника і стажиста. Основні методи роботи: бесіди, обмін думками, спільне моделювання уроків, консультування, відвідування уроків молодими вчителями тощо. Ефективними є декади "Ініціатива і творчість молодих", у ході яких проходять різні заходи: показові уроки молодих спеціалістів, позакласні заходи, ділові ігри, "круглі столи", диспути, конференції, конкурси, а на завершення - свято для молодих педагогів.

Методичне об'єднання

Умови створення; наявність трьох і більше вчителів одного фаху або одного професійного спрямування в межах певної спеціальності за територіальною ознакою (районні, міські, шкільні, міжшкільні); створюється на базі закладів, які мають висококваліфікований склад педагогічних кадрів, досвідчене керівництво закладу, належну навчально-матеріальну базу.

Члени методичного об'єднання відкритим голосуванням обирають із досвідчених учителів керівника на два роки.

Мета методичного об'єднання; ознайомлення педагогів із сучасним станом і перспективами розвитку дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, досягненнями психолого-педагогічної науки, оновлення і поглиблення знань педагогічних працівників зі спеціальності та суміжних дисциплін, систематичне підвищення їхнього загальнокультурного рівня.

Основні напрямки діяльності:

- опрацювання навчальних програм, інструктивних та методичних листів Міністерства освіти і науки України, Рівненського ОГЛПО, відділу (управління) освіти;
- заслуховування та обговорення доповідей з актуальних питань навчання і виховання (наприклад: використання диференційованого підходу на уроці; організація самостійної роботи учнів; нетрадиційні форми організації навчальних занять тощо);
- огляд новинок психолого-педагогічної та методичної літератури;
- знайомство з перспективним педагогічним досвідом; аналіз рівня навчальних досягнень учнів; моделювання навчальних занять; показові уроки та їх аналіз;
- обговорення книжок, статей, що становлять фаховий інтерес; звіт про курсову підготовку;
- творчі звіти, творчі портрети вчителів, які атестуються, або з метою пропаганди перспективного педагогічного досвіду.

Основні форми роботи; передбачати теоретичну і практичну частини засідання, "круглі столи", моделювання уроків, тренінги, ділові ігри, показові уроки та їх аналіз, методичні фестивалі, аукціони ідей, дискусії, захист проєктів, методичні турніри тощо.

Орієнтовна структура плану роботи;

- вступ (аналіз виконання плану роботи за минулий рік, її вплив на підвищення результативності навчально-виховного процесу; відзначаються здобутки у роботі, причини та шляхи усунення недоліків; вказуються основні напрямки роботи методичного об'єднання на новий навчальний рік, визначається роль кожного члена методичного об'єднання у розробці колективної науково-методичної проблемної теми);
- список членів (окрім даних про вчителя, зазначається індивідуальна проблемна тема, над якою працює педагог, та форма завершення роботи над нею. Тематика індивідуальних проблемних тем повинна відповідати науково-методичній проблемній темі, над реалізацією якої працює загальноосвітній навчальний заклад, ґрунтуватися на досягненнях сучасної педагогічної науки та розкривати досвід роботи вчителя);
- тематика засідань (засідання - тематичні, відповідно до діагностичних анкет педагогів; у ході їх проведення необхідно використовувати різні форми роботи. На кожному засіданні виробляти чіткі рекомендації з теми засідання. Членів методичного об'єднання необхідно знайомити зі списком рекомендованої літератури з теми наступного засідання для опрацювання у період між засіданнями);
- вивчення, узагальнення та впровадження перспективного педагогічного досвіду (взаємовідвідування уроків, участь у семінарах, ознайомлення з досвідами роботи творчо працюючих учителів; участь у конференціях, педчитаннях, виставках);
- позакласна робота (передбачити роботу учнівських гуртків, клубів, товариств, проведення тижнів, вечорів, конкурсів, олімпіад, екскурсій, випуск стінгазет тощо);
- зміцнення навчально-матеріальної бази кабінету. План роботи методичного об'єднання складається на навчальний рік із метою реалізації завдань, які покладені на методичне об'єднання, а також завдань, визначених річним планом роботи. План обговорюється на засіданні методичного об'єднання і затверджується на засіданні ради методичного кабінету. Кількість засідань - 2-4 рази в рік.
- тематика засідань (засідання - тематичні, відповідно до діагностичних анкет педагогів; у ході їх проведення необхідно використовувати різні форми роботи. На кожному засіданні виробляти чіткі рекомендації з теми засідання. Членів методичного об'єднання необхідно знайомити зі списком рекомендованої літератури з теми наступного засідання для опрацювання у період між засіданнями);

- вивчення, узагальнення та впровадження перспективного педагогічного досвіду (взаємовідвідування уроків, участь у семінарах, ознайомлення з досвідами роботи творчо працюючих учителів; участь у конференціях, педчитаннях, виставках);
- позакласна робота (передбачити роботу учнівських гуртків, клубів, товариств, проведення тижнів, вечорів, конкурсів, олімпіад, екскурсій, випуск стінгазет тощо);
- зміцнення навчально-матеріальної бази кабінету. План роботи методичного об'єднання складається на навчальний рік із метою реалізації завдань, які покладені на методичне об'єднання, а також завдань, визначених річним планом роботи. План обговорюється на засіданні методичного об'єднання і затверджується на засіданні ради методичного кабінету. Кількість засідань - 2-4 рази в рік.

Творча група

Умови створення; наявність трьох-семи найбільш досвідчених, творчих учителів, зацікавлених однією педагогічною ідеєю. Члени творчої групи можуть викладати один і той же або різні предмети. Основою створення групи є добровільний характер (відповідно до діагностичної анкети), психологічна сумісність, взаємні симпатії, мобільність, контактність. Керівником призначається висококваліфікований педагог, до обов'язків якого належить і спостереження за роботою членів творчої групи, оцінювання результативності її діяльності, нормування роботи.

Мета творчої групи; поглиблене вивчення запропонованої педагогічною наукою проблеми, сутності і технології того чи іншого досвіду, усвідомлення суті методичних ідей в особистому досвіді, здійснення експериментальної перевірки розроблених проектів, моделей, рекомендацій, аналіз отриманих результатів із метою впровадження їх у практику роботи.

Основні напрямки діяльності:

- о поглиблене вивчення запропонованої педагогічною наукою проблеми;
- о створення теоретичного банку даних із певної проблеми,
- о розробка нових моделей організації освітнього процесу, проектів, рекомендацій з даної проблеми;
- о проведення педагогічних досліджень і формування аналітичних висновків про інноваційні напрямки розвитку освіти;
- о "виращування" перспективного педагогічного досвіду;

- о апробація рекомендацій, розроблених творчою групою;
- о створення банку даних щодо впровадження у практику роботи напрацювань творчої групи;
- о узагальнення досвіду роботи членів творчої групи, захист напрацювань на засіданні ради методичного кабінету;
- о підготовка до друку рекомендацій з досвіду роботи творчої групи.

Основні форми роботи; доповіді, виступи, розв'язання педагогічних ситуацій, творчі звіти, педагогічна виставка, бесіда, дебати, дидактична гра, захист інноваційного проекту, показові уроки членів творчої групи, групові консультації тощо.

Орієнтовна структура плану роботи

- План роботи творчої групи може бути складений у довільній формі, проте подаємо орієнтовну структуру:
- вступ (мета і завдання творчої групи, алгоритм роботи із визначеними термінами);
- список членів творчої групи;
- тематика засідань (планується відповідно до технології діяльності творчої групи, а саме:

I етап. Вивчення науково-педагогічної літератури з проблеми освоєння наявного досвіду, консультації з представниками науки, досягнення високої компетентності в суті проблеми, яка вивчається.

II етап. Розробка моделей, схем, рекомендацій, порад із застосуванням на практиці досягнень науки, конкретизація практичних рекомендацій, розроблених ученими, стосовно специфіки контингенту вчителів, закладу, класу.

III етап. Апробація рекомендацій, розроблених на основі теоретичних положень, коригування їх у процесі практичного застосування, створення власного досвіду із проблеми.

IV етап. Поширення створеного досвіду, демонстрування його (виступи з лекціями, повідомленнями на конференціях, педчитаннях, семінарах, пропаганда в пресі, демонстрація на практиці).

Орієнтовна структура рекомендацій, розроблених творчою групою:

- коротке обґрунтування актуальності даної наукової теми (проблеми), ідеї для підвищення ефективності навчально-виховного процесу;

- виокремлення основних положень, ідей, висновків, рекомендацій, прийомів, методів роботи, які є результатом сучасних наукових досліджень, визначення необхідності їх упровадження у практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів;
- визначення змін у функціях усіх категорій педагогічних кадрів (працівників органів управління, методистів, керівників ЗНЗ, вчителів), які беруть участь в оновленій галузі діяльності;
- викладення умов, у яких можуть бути реалізовані дані рекомендацій творчої групи.
- Результативність дослідницько-експериментальної роботи творчої групи визначається на основі результатів упровадження досягнень науки та перспективного педагогічного досвіду в педагогічну практику.
- Результативною робота творчої групи буде за умови, якщо над нею здійснюватиметься науково-методичне керівництво з боку науковців, методистів обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, рай(міськ) методкабінетів (центрів).
- Зауважимо, що вчителі, які входять до складу творчих груп, звільняються від участі у роботі методичних об'єднань загальноосвітніх навчальних закладів.

Семінари

Проблемний семінар

Умови створення; наявність педагогічних працівників різних рівнів підготовки (15-30 осіб), об'єднаних спільними інтересами до конкретних освітянських питань. Керівник призначається на рік із числа кращих педагогічних працівників ЗНЗ, методистів, науковців, які найкраще обізнані з проблемою і мають належні організаторські здібності.

Мета роботи: забезпечення всебічного вивчення відповідної наукової проблеми (теми), формування особистої позиції та практичної готовності учасників до використання результатів наукових досліджень, розвиток у педагогів здібностей до пошуку шляхів вирішення реальних педагогічних завдань, педагогічних ситуацій.

Основні напрями діяльності;

- о визначення проблеми (теми для опрацювання шляхом ознайомлення із діагностичними анкетами;
- о глибоке і всебічне вивчення літератури з визначеної проблеми (теми);

- о проведення індивідуальних та групових консультацій з даної проблеми (теми);
- о виступи (повідомлення, реферати тощо) з даної теми учасників семінару, висловлення власної точки зору;
- о вироблення рекомендацій щодо практичного втілення опрацьованої проблеми (теми) з метою вдосконалення існуючої практики;
- о формування практичної готовності до використання результатів наукових досліджень.

Основні форми роботи;

лекції, відвідування уроків, огляд методичної літератури з досліджуваної проблеми (теми), аналіз конкретних педагогічних ситуацій, ігрове моделювання, показ матеріалів із досвіду роботи, організація виставок, обмін досвідом роботи, дискусії, повідомлення, виступи, огляди, екскурсії тощо.

Орієнтовна структура плану роботи:

- вступ (мета, основні завдання);
- список слухачів проблемного семінару (без зазначення індивідуальних проблемних тем);
- тематика засідань (передбачає теоретичну частину (до 70%) і практичну (до 30%); проблеми, які пропонуються для обговорення повинні бути актуальними і цікавими, сприяти дослідницькій і пошуковій роботі учасників семінару, спонукати до дискусії; на допомогу учасникам семінару пропонується список рекомендованої літератури з теми засідання; виступи учасників семінару повинні бути наукові, конкретні, відбивати власну точку зору виступаючого; на кожному семінарському засіданні виробляються методичні рекомендації на основі вивчених та обговорених питань із проблеми (теми), впровадження яких сприятиме підвищенню фахового рівня педагога та рівня навчально-виховної роботи).

Семінар-практикум

Умови створення: доцільно створювати після роботи проблемного семінару, коли є потреба апробувати теоретичний матеріал на практиці; може функціонувати як ланка передавання перспективного досвіду; наявність педагогічних працівників - 10-30 осіб.

Мета практикуму: навчити вчителів вирішення педагогічних завдань, використання технічних засобів навчання, впровадження в навчально-виховний процес комп'ютерної техніки, розробки дидактичних матеріалів, поурочних планів, методичних посібників тощо.

Основні напрями діяльності:

- о глибоке, всебічне вивчення певної проблеми;
- о практичний розвиток у педагогів здібностей самостійно знаходити шляхи розв'язання педагогічних завдань, ситуацій;
- о моделювання практичних ситуацій, які можуть виникнути в практичній діяльності;
- о розгляд окремих теоретичних положень і формування вміння та навичок їх практичного застосування;
- о відвідування уроків і позакласних заходів, спрямованих на обмін досвідом та його поширення, колегіальну взаємодопомогу в роботі;
- о дискусії щодо можливих шляхів розв'язання актуальних проблем.

Основні форми роботи; повідомлення, виступи, дискусії, відвідування уроків та позакласних заходів, моделювання уроків, тренінги, перегляд відеоуроків, організація виставок, обмін досвідом роботи, ділові педагогічні ігри, захист інноваційних проектів тощо.

Орієнтовна структура плану роботи така ж , як проблемного семінару, проте на засіданнях розглядається 70% практичних занять і лише 30% - теоретичних питань, які передують практичним.

Психолого-педагогічний семінар

Умови створення; можуть охоплювати весь педагогічний колектив закладу, а також можуть бути розраховані на роботу лише з певною категорією педагогічних працівників; потребує високої кваліфікації керівника, прямих зв'язків з ученими, представниками Академії педагогічних наук, кваліфікованими лекторами інститутів післядипломної педагогічної освіти.

У загальноосвітніх навчальних закладах, де неможливо організувати роботу предметних структурних підрозділів (наприклад, у малокомплектних школах), роботу такого семінару потрібно налагодити обов'язково. Періодичність засідань - 4 рази в рік.

Мета семінару: підвищити рівень психолого-педагогічної підготовки вчителя шляхом ознайомлення з новітніми досягненнями психолого-педагогічної науки і перспективного досвіду та в обговоренні слухачами повідомлень, доповідей, рефератів, виконаних ними за результатами досліджень самостійно під керівництвом спеціалістів у даній галузі.

Основні форми роботи: лекції, повідомлення, обмін досвідом роботи, ділова гра, огляд літератури, моделювання перспективного педагогічного досвіду, дебати, тренінги тощо.

Етапи роботи семінару:

- о вибір теми;
- о складання плану;
- о добір літератури;
- о визначення проблеми;
- о написання доповідей, рефератів, повідомлень, тез; виклад змісту доповідей, рефератів, повідомлень тощо; дискусія, диспут після викладу; формулювання рекомендацій;
- о виконання рекомендацій, творче їх осмислення і впровадження в практику роботи.

Орієнтовна тематика питань для розгляду на семінарах:

- інтенсифікація уроку як умова підвищення його ефективності; диференціація та індивідуалізація освітнього процесу на основі психолого-педагогічної діагностики;
- сучасні технології навчання та виховання; інтерактивні методики навчання;
- психолого-педагогічні особливості роботи з обдарованими дітьми;
- організація інтегрованих уроків;
- використання дидактичних ігор як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів тощо.

Школа педагогічного досвіду

Умови створення; організовуються на базі досвіду педагогічного працівника, досвід якого схвалений і рекомендований для впровадження; кількість слухачів у школі - 5-10 осіб, що дає змогу глибше диференціювати навчальний процес; пропозиції щодо створення школи подає педагогічна рада навчального закладу, рада районного (міського) методичного кабінету (центру), рада інституту післядипломної педагогічної освіти.

Мета школи: теоретичне і практичне ознайомлення з перспективним педагогічним досвідом, передача цього досвіду, набуття його слухачами школи як джерела формування педагогічної майстерності.

Основні напрямки діяльності:

- співбесіда керівника школи із слухачами з метою роз'яснення суті та особливостей досвіду роботи;
- опрацювання літератури, зміст якої відповідає суті досвіду;
- екскурсія в творчу лабораторію носія досвіду;
- відвідування слухачами школи уроків чи позакласних заходів у керівника школи з метою вивчення форм і методів його роботи;
- практичні заняття, метою яких є ознайомлення слухачів із матеріалами, використаними керівником під час підготовки та проведення уроків чи позакласних заходів;
- розробка слухачами школи своїх уроків чи позакласних заходів із допомогою керівника;
- моделювання уроків за темою досвіду;
- відвідування керівником школи уроків чи позакласних заходів у слухачів із метою надання допомоги у застосуванні ідей досвіду.

Форми роботи: лекції, семінарські заняття, консультації, співбесіди, відвідування уроків, моделювання уроків, перегляд відеоуроків тощо.

Орієнтовна структура плану роботи, який складається керівником із допомогою працівників РМК, інституту післядипломної освіти:

- о вступ (мета школи, основні завдання, термін діяльності); список слухачів;
- о тематика засідань (засідання плануються відповідно до основних напрямків роботи; кількість засідань - 3-6 в рік; у ході кожного засідання виробляються рекомендації або даються своєрідні завдання, що самостійно виконують слухачі у період між заняттями; завдання включають опрацювання відповідної літератури, підготовку та проведення уроків або позакласних заходів із застосуванням заздалегідь визначених методів або прийомів роботи).

Школа педагогічної майстерності

Умови створення: наявність 5-7 вчителів із високою творчою активністю, із власним баченням проблем навчально-виховного процесу, з високими результатами своєї практичної діяльності; зарахування до школи проводиться методичним кабінетом з урахуванням діагностичних анкет, бажання педагогічних працівників; керівником призначається (обирається) особа, яка досягла найкращих результатів у вирішенні актуальних завдань навчально-виховного процесу.

Основні напрямки діяльності:

- опрацювання наукової та методичної літератури з визначених проблем;
- ознайомлення з педагогічним досвідом роботи щодо розв'язання поставлених проблем;
- практичні заняття з розробки уроків, позакласних заходів та їх апробація;
- взаємовідвідування слухачами школи уроків та позакласних заходів із метою професійного удосконалення, вироблення оптимальних форм і методів роботи;
- підготовка рекомендацій, методичних посібників, дидактичних матеріалів тощо.

Основні форми роботи: семінарські заняття, бесіди, лекції, дискусії, показові уроки та позакласні заходи, моделювання уроків, "круглі столи", розв'язання педагогічних ситуацій тощо.

Вимоги щодо плану роботи:

- план школи складається на 1-2 роки (залежно від обсягу роботи) з періодичністю 4-8 занять упродовж року, так щоб кожний учасник школи провів як мінімум два заняття на базі загальноосвітнього навчального закладу, у якому працює.
- вступ (мета школи, основні завдання, напрямки роботи);
- списки слухачів школи (крім основних даних, зазначити індивідуальні проблемні теми слухачів, форми узагальнення роботи);
- тематика засідань (засідання тематичні, наявні теоретична і практична частини, продумані інноваційні форми роботи; чіткі рекомендації, вироблені на кожному тематичному засіданні; списки рекомендованої літератури для опрацювання у період між засіданнями; завершується робота школи творчим звітом на засіданні ради методичного кабінету, раді інституту післядипломної педагогічної освіти).

Майстер-клас

Умови створення: створюється на базі досвіду роботи педагогічних працівників, що мають звання "вчитель-методист", "вихователь-методист", "Заслужений вчитель України", "Заслужений працівник освіти України", переможців конкурсу "Учитель року". До майстер-класу зараховуються педагоги, як правило, молоді і малодосвідчені, які бажають ознайомитися з досвідом керівника майстер-класу, запозичити найкращі ідеї, надбання у навчально-виховній, управлінській діяльності. Майстер-клас може організувати роботу за наявності трьох і більше учасників. Керівник майстер-класу призначається наказом відділу (управління) освіти райдержадміністрації (міськвиконкому).

Мета майстер-класу: вдосконалення освітньої, наукової та професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів, забезпечення їх практичного індивідуального оволодіння вміннями і навичками навчання, виховання, управління педагогічним процесом та постійного взаємозбагачення у процесі формування авторської системи діяльності.

Основні напрямки діяльності:

- о передача авторського досвіду з метою вдосконалення навчально-виховного процесу з різних проблем педагогіки та психології;
- о здійснення дослідницької, експериментальної роботи;
- о відвідування уроків у керівника майстер-класу з метою ознайомлення з досвідом роботи;
- о відвідування та аналіз уроків, позакласних заходів педагогічних працівників, які входять до майстер-класу;
- о "круглі столи" з питань удосконалення майстерності вчителів;
- о розробка практичних матеріалів;
- о індивідуальні консультації;
- о моделювання уроків за темою досвіду керівника тощо.

Основні форми роботи: "круглі столи", конкурси конспектів уроків, практикуми, моделювання уроків, заняття у творчій майстерні, ділові ігри, творчі дискусії, консультації, методичні сесії, презентація досвіду, показові уроки, ігрове конструювання, лекції тощо.

Вимоги щодо плану роботи: керівник майстер-класу складає план роботи на рік у довільній формі; план затверджується на засіданні ради методичного кабінету, а після закінчення роботи там же заслуховується звіт керівника майстер-класу; кількість засідань - не рідше одного разу на місяць; планується ознайомлення із сутністю педагогічного досвіду, його ідеями, результатами, теоретичні заняття з метою засвоєння досвіду та творчого осмислення для практичного використання, відвідування практичних занять із метою критичного осмислення та наступним запровадженням у роботу.

Авторська школа

Умови створення: створюється на основі наказу відділу (управління) освіти райдержадміністрації (міськвиконкому) про авторську школу (система роботи окремого навчального закладу, групи педагогічних працівників, окремого вчителя);

керівник призначається із числа кращих учителів; наявність слухачів - від трьох до всіх педпрацівників загальноосвітнього навчального закладу.

Мета школи: апробація новітніх технологій навчання та виховання; розробка власних моделей навчально-виховного процесу та їх упровадження в практику роботи навчального закладу.

Напрямки діяльності, за якими може організувати роботу авторська школа:

- система управлінської діяльності;
- система методичної роботи;
- оновлення змісту навчально-виховного процесу;
- диференціація навчання;
- особистісно орієнтовані технології та методика;
- педагогічний моніторинг;
- національне виховання тощо.

Основні форми роботи: захист інноваційного проекту, ділові ігри, дискусія, моделювання досвіду, показові уроки (позакласні заходи), виступи, тренінги, творчі звіти, аукціони тощо.

Рекомендації щодо планування:

план складається у довільній формі, затверджується на засіданні ради методичного кабінету; кількість засідань - 3-6 разів упродовж року; в авторській школі можуть розроблятися власні моделі навчального процесу, які після затвердження на вченій раді РОІППО можуть бути практично апробовані в навчальному закладі групою вчителів чи в роботі окремого педагога.

Банк освітніх інновацій

- Повна назва та адреса навчального закладу.
- Прізвище, ім'я, по батькові, конт. телефон відповідального виконавця дослідно-експериментальної роботи.
- Тема, терміни проведення дослідно-експериментальної роботи.
- Очікувані результати роботи.
- Основні публікації, де висвітлені результати експерименту.

Сучасні підходи до планування методичної роботи з педагогічними працівниками

Інформаційно-нормативні матеріали

- о Положення про методичний кабінет.
- о Перспективний план (програма розвитку).
- о Річний план роботи.
- о План реалізації науково-методичної проблемної теми (діагностичні анкети, карти; етапи, план на кожен етап, форми звітів; матеріали досліджень).
- о Наказ " Про організацію, зміст, структуру та завдання методичної роботи з педагогічними кадрами ".
- о Наказ "Про розподіл функціональних обов'язків..." (інноваційна діяльність, профільне навчання...).
- о Організаційне забезпечення:
 - о Кадрове забезпечення (загальні відомості; списки вчителів, яким присвоєно звання "старший учитель", "учитель-методист" тощо).
 - о Матеріально-технічне забезпечення.
 - о Навчально-методичне забезпечення (авторські програми факультативних курсів, курсів за вибором, спеціальних курсів, програми гуртків...).
 - о Нормативне та інструктивно-методичне забезпечення (програми, інструкції, рекомендації МОНУ, РОІППО тощо).
- о Відомості про організацію допрофільної підготовки та профільного навчання (напрями, профілі, кількість класів, учнів тощо).
- о Плани роботи опорних (базових) закладів із предметів (напрямів діяльності).
- о План методичних представницьких заходів.
- о Каталог педагогічного досвіду.
- о Банк освітніх інновацій.
- о Банк педагогічних технологій.
- о Матеріали апробації (підручники, електронні засоби навчального призначення).
- о Матеріали експериментальної діяльності (програми, матеріали досліджень).
- о Матеріали (накази, довідки) вивчення стану навчання (виховання).
- о Бази даних участі в олімпіадах, конкурсах, турнірах, МАН тощо.
- о Анотований каталог видавничої діяльності.
- о Відомості про позакласну роботу.